

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ім. М.Г. ХОЛОДНОГО
УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО

МАТЕРІАЛИ XIV З'ЇЗДУ

УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА

(м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.)

Київ – 2017

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY

PROCEEDINGS
OF THE 14th CONGRESS
OF THE UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY

(25–26 April, 2017, Kyiv, Ukraine)

Kyiv – 2017

**Матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства
(м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.), Київ, 2017, 225 с.**

ISBN 978-966-02-8342-8 (електронне видання)

До збірника включені матеріали наукових доповідей та повідомлень XIV з'їзду Українського ботанічного товариства (м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.), присвячені проблемам систематики, флористики, морфології судинних рослин, геоботаніки та екології рослин, альгології, ліхенології, мікології, бріології, охорони рослинного світу, фізіології, біохімії та анатомії рослин, селекції та інтродукції рослин, ботанічного ресурсознавства, історії ботанічних досліджень, ботанічних колекцій та викладання ботаніки у вищій школі. Матеріали подаються переважно в авторській редакції. Видання розраховане на ботаніків, мікологів, екологів, спеціалістів в галузі загальної біології, фітофізіології, інтродукції та селекції рослин, гербарної справи, викладання ботанічних дисциплін у вищій школі, працівників охорони природи, аспірантів, студентів природничих спеціальностей.

Науково-програмний комітет:

С.Л. Мосякін (голова), **І.О. Дудка** (заступник голови), Я.П. Дідух (заступник голови),
Д.А. Давидов (секретар), Г.В. Бойко, Д.В. Дубина,
О.К. Золотарьова, О.О. Кагало, П.М. Царенко.

Затверджено до друку

Виконавчим комітетом Центральної Ради Українського ботанічного товариства
Вченою радою Інститута ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
31 жовтня 2017 р. (протокол № 10)

**Автори повністю відповідають за наукову достовірність, зміст і стиль своїх публікацій.
Погляди, висновки й точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не збігатися з
поглядами, висновками й точками зору програмної ради, установ-організаторів
конференції, Міністерства екології та природних ресурсів України та/або
Національної комісії з питань Червоної книги України.**

ISBN 978-966-02-8342-8 (Online)

© Автори публікацій, 2017

© Українське ботанічне товариство, 2017

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2017

С.З. Храбра
ФІТОТЕРАПЕВТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ"

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль
Hrabriy.Andr@i.ua

Недооцінка офіційної медичної можливості фітотерапії, як і заперечення будь-яких методів лікування захворювань суто народними способами, виключення їх із програм учбових закладів призвело до того, що більшість людей не знають і не мають навичок застосування лікарських трав.

Фітотерапевтична компетентність вчителів зі здоров'я людини є важливою ланкою у формуванні цілісного підходу до здорового способу життя. Адже використання лікарських рослин є доцільним для первинної профілактики ряду захворювань, при їх вторинній профілактиці, підтримуючої або курсової терапії. Для того щоб опанувати фітотерапію, необхідно досконало вивчити, насамперед, види лікарських рослин, сировину, засоби, що виробляються з неї, знати основні біологічно активні сполуки, показання та протипоказання застосування лікарських рослин при різних захворюваннях.

Для спеціаліста із здоров'я людини, який буде працювати у школі із учнями, знання, набуті з предмету, дозволять розширити світогляд учня; прилучити їх до вивчення народних традицій і звичаїв у народній медицині рідного краю.

Як свідчать дослідження етнографів, використання рослин з лікувальною метою бере свій початок з глибокої давнини. Потреби у лікуванні та відсутність кваліфікованої медичної допомоги змушували населення вже з незапам'ятних часів шукати порятунку доступними засобами, вдосконалювати і розвивати, передаючи від покоління до покоління, місцеву побутову медицину. Впродовж віків українська народна медицина була основним видом лікування широких народних мас, оскільки "раціональна медична допомога почала доходити до українського села лише з другої половини ХІХ ст."

Багата на лікарські рослини природа Західного Поділля сприяла надзвичайно різноманітному використанню рослин та їх застосування. За даними В.О. Шиманської понад 750 видів рослин використовується населенням Західного Поділля для лікування різних недугів. Серед них є як дикорослі трави, кущі, дерева, так і городні, садові культури. Досить часто використовуються й отруйні рослини.

Вищезгадані матеріали необхідно використовувати на уроках з основ здоров'я. Адже народна медицина рідного краю – це велика частина культури населення, її історії і звичаїв, що міцно пов'язані із збереженням здоров'я.

При нормальному розвитку суспільства і належному ставленні до здоров'я населення фітотерапія, особливо як засіб профілактики та протирецидивного лікування, має посісти одне з провідних місць у загальній системі охорони здоров'я.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ XIV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА
(м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.)**

Науково-технічна редакція, верстка та оригінал-макет:
С.Л. Мосякін, Г.В. Бойко, Д.А. Давидов